

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

«Затверджено»
Вченою радою БДПУ
від 26 березня 2018 р., протокол № 9
Ректор
професор Богданов І. Т.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
(англійська, німецька)»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія
(код та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно).
(код та найменування спеціалізації)
перша – англійська

ДОДАТКОВА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ німецька мова

Введено в дію з 01.09.2018 р.
Навчальний відділ
Начальник НВ Шубіна О. В.

Бердянськ
2018

I Преамбула

Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (англійська, німецька)» здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр.

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки, спеціальність – 035 Філологія, спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, додаткова спеціалізація – німецька мова.

Затверджено:

Вченою Радою Бердянського державного педагогічного університету від 26 березня 2018 р., протокол № 9.

Надано чинності:

Наказом ректора БДПУ від 02.06.2018 № 65

Розробники освітньо-професійної програми:

- *Каліберда Оксана Олександрівна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, заступник декана з навчальної роботи факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету – **гарант програми**
- *Панова Наталя Юріївна*, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і методики викладання факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
- *Богдан Валерій Володимирович*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
- *Сердюк Алла Михайлівна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти / Level of higher education	Перший (бакалаврський) рівень / The first level (bachelor)
Ступінь вищої освіти / Degree	Бакалавр / Bachelor
Галузь знань / Field of study	03 Гуманітарні науки / 03 Humanities
Спеціальність / Program subject area	035 Філологія / 035 Philology
Спеціалізація / Specialization	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська / 035.041 Germanic languages and literatures (including translation), English major
Додаткова спеціалізація / Additional study program	Німецька мова / the German language
Обмеження щодо форм навчання / Restriction on forms of study	Без обмежень / No restrictions
Освітня Кваліфікація / Educational qualification	Бакалавр філології. Філологія (германські мови та літератури (англійська, німецька)) / Bachelor of Philology. Philology (Germanic languages and literatures (English, German))
Професійна(і) кваліфікація(ї) (для спеціальностей, в межах яких передбачено створення освітніх програм з підготовки фахівців для регульованих професій) Professional qualification(s) (for specialities, within which the educational programs drawing up for specialists of regulated professions is provided)	Філолог. Викладач англійської, німецької мов і зарубіжної літератури / Philologist. Lecturer in the English, German languages and foreign literature
Кваліфікація в дипломі / Qualification in diploma	Ступінь вищої освіти: бакалавр Спеціальність: філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) Спеціалізація: німецька мова

	<p>Освітня програма: германські мови та літератури (англійська, німецька) Професійна кваліфікація: Філолог. Викладач англійської, німецької мов і зарубіжної літератури Degree: Bachelor Program subject area: Philology (Germanic languages and literatures (including translation), English major) Additional study program: the German language Educational program: Germanic languages and literatures (English, German) Professional qualification: Philologist. Lecturer in the English, German languages and foreign literature</p>
<p>Опис предметної області</p>	<ul style="list-style-type: none"> - об'єкт(и) вивчення та/або діяльності (феномени, явища або проблеми, які вивчаються): англійська та німецька мови в практичному та теоретичному аспектах; зарубіжна література в практичному та теоретичному аспектах; комунікація (у професійному і міжкультурному аспектах); теорія та методика навчання в основній середній школі; - цілі навчання (очікуване застосування набутих компетентностей): формування професійних компетентностей пов'язаних з аналізом, творенням, перетворенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організація успішної комунікації англійською та німецькою мовами; формування професійних компетентностей майбутніх філологів, викладачів англійської, німецької мов і зарубіжної літератури основної середньої школи; - теоретичний зміст предметної області (поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів): англійська, німецька мови (теорія і практика), методика навчання іноземних мов, зарубіжна література (теорія і історія), методика викладання зарубіжної літератури; - методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці): загальнонаукові, філологічні, методи навчання іноземної мови, методи викладання зарубіжної літератури; - інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати): набуття умінь і навиків аналізу англомовних та німецькомовних текстів різних жанрів і стилів, здійснення успішної усної та письмової комунікації англійською та німецькою мовами; набуття умінь і навиків використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі, створення власного навчально-методичного забезпечення предмета.
<p>Академічні права випускників (крім стандартів доктора філософії / доктора мистецтва)</p>	<p>Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.</p>

<p>Працевлаштування випускників (крім стандартів доктора філософії / доктора мистецтва; для спеціальностей, в межах яких передбачено створення освітніх програм з підготовки фахівців для регульованих професій – обов’язково)</p>	<p>Професії, професійні назви робіт згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій (ДК 003:2010)):</p> <p>2 Професіонали</p> <p>23 Викладачі</p> <p>232 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>2320 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • викладач професійно-технічного навчального закладу • викладач професійного навчально-виховного закладу • вчитель середнього навчально-виховного закладу <p>2359 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>2359.2 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лектор <p>24 Інші професіонали</p> <p>244 Професіонали в галузі економіки, соціології, археографії, археології, географії, кримінології, та палеографії</p> <p>2444 Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів</p> <p>2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гід-перекладач • лінгвіст • перекладач • перекладач технічної літератури • професіонал з фольклористики • редактор-перекладач • філолог <p>2490 Професіонали, що не входять інші класифікаційні угруповання</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • радник <p>Професії, професійні назви робіт згідно з International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08):</p> <p>2 Professionals</p> <p>23 Teaching Professionals</p> <p>233 Secondary Education Teachers</p> <p>2330 Secondary Education Teachers</p> <ul style="list-style-type: none"> • High school teacher • Secondary school teacher <p>235 Other Teaching Professionals</p> <p>2353 Other Language Teachers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensive language teacher • Migrant education teacher • Practical language teacher • Second language teacher <p>2353 Related occupations</p>
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Vocational education teacher • Literacy tutor (private tuition)
26	Legal, Social and Cultural Professionals
264	Authors, Journalists and Linguists
2643	Translators, Interpreters and Other Linguists <ul style="list-style-type: none"> • Interpreter • Lexicographer • Philologist • Subtitler • Translator • Translator-reviser
	Related occupations <ul style="list-style-type: none"> • Author • Book editor • Journalist

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми бакалавра:

-на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років становить 240 кредитів ЄКТС;

-на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років становить 180-240 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	ІК. Бакалавр (рівень 7): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філологічної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавства та літературознавства, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з</p>

	<p>різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 12. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 13. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної філологічної науки в практичній діяльності, усвідомлювати поділ знань на мовознавчу та літературознавчу складові, враховуючи специфіку кожного напрямку.</p> <p>СК 2. Здатність розуміти лінгвістику як науку, що вивчає структуру і функціонування мови, володіти знаннями з усіх галузей мовознавства.</p> <p>СК 3. Здатність розуміти літературознавство як систему наукових знань про мистецтво слова, що вивчає сутність та функціонування в суспільстві художньої літератури.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської та німецької мов, теорії та історії зарубіжної літератури в професійній діяльності, практиці навчання англійської, німецької мов й викладання зарубіжної літератури.</p> <p>СК 5. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання англійської, німецької мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати набуті знання з фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, володіти розвинутою культурою мислення, вміти ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово.</p> <p>СК 7. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до навчання англійської, німецької мов та зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.</p> <p>СК 8. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з англійської, німецької та державної мов), володіти англійською, німецькою мовами на рівні не нижче С1, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.</p> <p>СК 9. Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень філологічної науки.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати чотири види мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань з фонетики, орфографії, граматики, лексики, пунктуації та країнознавства.</p> <p>СК 11. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>СК 12. Здатність ефективно використовувати у професійній</p>

	<p>діяльності довідкову літературу, різнотипні словники, електронні бази даних.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (англійською, німецькою, державною мовами), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>СК 14. Здатність здійснювати власне дослідження в галузі філології, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).</p> <p>СК 15. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.</p> <p>СК 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>
--	--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання	
Знання:	<p>ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської, німецької мов та зарубіжної літератури.</p> <p>ПРЗ 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.</p> <p>ПРЗ 3. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку англійської, німецької мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 4. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.</p> <p>ПРЗ 5. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з англійської, німецької мов та зарубіжної літератури для закладів середньої освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.</p> <p>ПРЗ 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p>
Уміння:	<p>ПРУ 1. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 2. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української, англійської та німецької мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний</p>

	<p>удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРУ 3. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.</p> <p>ПРУ 4. Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їх сутнісними характеристиками.</p> <p>ПРУ 5. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРУ 6. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератур для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРУ 7. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та англійською й німецькою мовами.</p> <p>ПРУ 8. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі.</p> <p>ПРУ 9. Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p> <p>ПРУ 10. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з англійської, німецької мов та зарубіжної літератури.</p> <p>ПРУ 11. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p>
Комунікація:	<p>ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРК 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРК 3. Організовує освітній процес закладах середньої освіти, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРК 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення англійської, німецької мов і зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.</p>
Автономія і відповідальність:	<p>ПРА 1. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРА 2. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та</p>

	<p>особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.</p> <p>ПРА 3. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.</p> <p>ПРА 4. Забезпечує охорону життя й здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p>
--	--

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі : 1) кваліфікаційного екзамену з додаткової спеціалізації (німецька мова) та 2) комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціалізації германські мови та літератури (англійська).
Вимоги до кваліфікаційного екзамену з додаткової спеціалізації	Кваліфікаційний екзамен з додаткової спеціалізації (німецька мова) має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання на перевірку навичок мовленнєвої діяльності та питання з теорії та історії німецької мови.
Вимоги до комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціалізації	Комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціалізації германські мови та літератури (англійська) має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання на перевірку навичок мовленнєвої діяльності, питання з теоретичної фонетики англійської мови, теоретичної граматики англійської мови, історії англійської мови, лексики англійської мови, стилістики англійської мови, методики навчання іноземних мов, історії та теорії зарубіжної літератури, методики викладання зарубіжної літератури.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Кваліфікаційна робота бакалавра не передбачена освітньою програмою.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015 і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студенто-центричне навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) викладацький склад;
- 6) навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) публічна інформація;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.